

Poročilo o označenih osebkih zavarovanih vrst v okviru OP SI-HU 2007-2013, projekt UPKAČ v letu 2012 za Agencijo RS za okolje

Pripravila: Katarina Denac, DOPPS – BirdLife Slovenija

17.8.2012

Raziskovalno delo na zavarovanih vrstah (smrdokavra *Upupa epops*, veliki skovik *Otus scops*) na Goričkem je potekalo med aprilom in avgustom 2012. Na terenu so z zavarovanimi vrstami delale naslednje osebe: dr. Damijan Denac, dr. Primož Kmecl, Željko Šalamun, Borut Rubinić, Dare Fekonja, Katarina Denac, Matjaž Premzl, Mojca Podletnik in Barbara Robnik (slednji dve sta študentki podiplomskega študija Fakultete za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru; delali sta pod mentorstvom dr. Denaca). Vse ujete ptice smo obročkali z aluminijastimi obročki, mladiče smrdokavre v Selu pa tudi s kombinacijo treh barvnih obročkov, ki nam jo je določila evropska shema barvnega obročkanja ptic, v katero smo se vključili ob začetku projekta (<http://www.cr-birding.org/node/1006>). Vse ptice so bile izpuščene v manj kot 30min od ulova (praviloma v 10-15min). Podrobnejši seznam označenih ptic s pripadajočimi podatki je v tabeli 1.

Smrdokavra:

Ujeli in označili smo 6 osebkov smrdokavre (2 odrasli, 4 mladiče; slika 1), od tega smo enemu samcu, ujetemu v mrežo za lov ptic, z lepilom namestili VHF oddajnik, ki ga je po okoli 15 dneh izgubil (sliki 2 in 3). Našli smo pet gnezd smrdokavre (Serdica, Peskovci, Markovci in dve v Selu; slika 4), od tega tri v naravnem duplu v jablani (slika 5), dve pa v gnezdlincih (slika 6). Na štiri od petih gnezd smo namestili kamere za ugotavljanje prehrane (slike 7-10).

Veliki skovik:

Ujeli in označili smo 10 osebkov velikega skovika (4 odrasli, 4 mladiči, 2 os. neznane starosti; slika 11), od tega smo štirim namestili VHF oddajnik (trem samcem in eni samici, slike 12-19). Samec z nalepljenim oddajnikom v Kramarovcih si je le-tega odstranil že v prvi noči, najverjetneje zaradi izredno gibljive glave in močnega, zakriviljenega kljuna. Ostali trije oddajniki, ki so bili nameščeni kot nahrbtnik (z zankami iz hefta, ki jih je na okoli 90% dolžine obdajala elektro požirka – ta je preprečevala žuljenje, slika 13), so se na pticah obdržali dlje časa – eden ga je nosil 14 dni in si ga nato snel, druga dva pa sta najverjetneje še na pticah (stanje sredi avgusta 2012). Pričakujemo, da bosta tudi preostala dva oddajnika s ptic odpadla pred selitvijo na prezimovališča, saj smo za naramnice uporabili material, ki pod vplivom vremena in telesnih izločkov relativno hitro razpade (hefta – sukanec za naudarne šive, uporabili smo tri niti naenkrat). Našli smo tri gnezda velikega skovika (Kramarovci, Serdica, Budinci, slika 4). V dveh primerih je gnezdel v gnezdlincih, v enem pa v naravnem duplu hruške (slike 20-22). Na vsa tri gnezda smo namestili kamere za ugotavljanje prehrane (slike 23-27).

Tabela 1: Seznam ujetih in označenih osebkov zavarovanih vrst ptic v okviru projekta Upkač v Krajinskem parku Goričko v letu 2012.

Vrsta	Datum	Kraj	Spol	Starost	GK koordinate	Način ujetja	Oznake	Opombe
smrdokavra	20.5.2012	Markovci	samica	ad	x: 595286 y: 189756	z mrežo za lov ptic	alu obroček	
smrdokavra	20.5.2012	Markovci	samec	ad	x: 595286 y: 189756	z mrežo za lov ptic	alu obroček VHF oddajnik - prilepljen	VHF oddajnik odpadel po cca. 15 dneh
smrdokavra	5.6.2012	Selo	/	juv	x: 598513 y: 178116	z roko	L noge: alu obroček + rumen plastični D noge: oranžen in rdeč plastični	
smrdokavra	5.6.2012	Selo	/	juv	x: 598513 y: 178116	z roko	L noge: alu obroček + rumen plastični D noge: rdeč in zelen plastični	
smrdokavra	5.6.2012	Selo	/	juv	x: 598513 y: 178116	z roko	L noge: alu obroček + rumen plastični D noge: moder in zelen plastični	
smrdokavra	5.6.2012	Selo	/	juv	x: 598513 y: 178116	z roko	L noge: alu obroček + rumen plastični D noge: moder in oranžen plastični	
veliki skovik	18.6.2012	Kramarovci	samec	ad	x: 576394 y: 184817	z mrežo za lov ptic	alu obroček VHF oddajnik - prilepljen	ptica si je oddajnik s kljunom odstranila že prvo noč; oddajnik najden
veliki skovik	19.6.2012	Serdica	samec	ad	x: 577522 y: 186953	z mrežo za lov ptic	alu obroček VHF oddajnik - nahrbtnik	
veliki skovik	27.6.2012	Serdica	/	juv	x: 577522 y: 186953	z roko	alu obroček	
veliki skovik	27.6.2012	Serdica	/	juv	x: 577522 y: 186953	z roko	alu obroček	
veliki skovik	27.6.2012	Serdica	/	juv	x: 577522 y: 186953	z roko	alu obroček	

veliki skovik	27.6.2012	Serdica	/	juv	x: 577522 y: 186953	z roko	alu obroček	
veliki skovik	27.6.2012	Serdica	samec	ad		z mrežo za lov ptic	alu obroček VHF oddajnik - nahrbnik	uporabili oddajnik za smrdokavro (lažji)
veliki skovik	4.7.2012	Budinci	samica	ad	x: 596469 y: 190803	z mrežo za lov ptic	alu obroček VHF oddajnik - nahrbnik	rjave barve
veliki skovik	26.7.2012	Budinci	/	?	x: 596469 y: 190803	z mrežo za lov ptic	alu obroček	ni jasno, ali je šlo za osamosvojenega mladiča ali za odrasel osebek
veliki skovik	26.7.2012	Budinci	/	?	x: 596469 y: 190803	z mrežo za lov ptic	alu obroček	ni jasno, ali je šlo za osamosvojenega mladiča ali za odrasel osebek

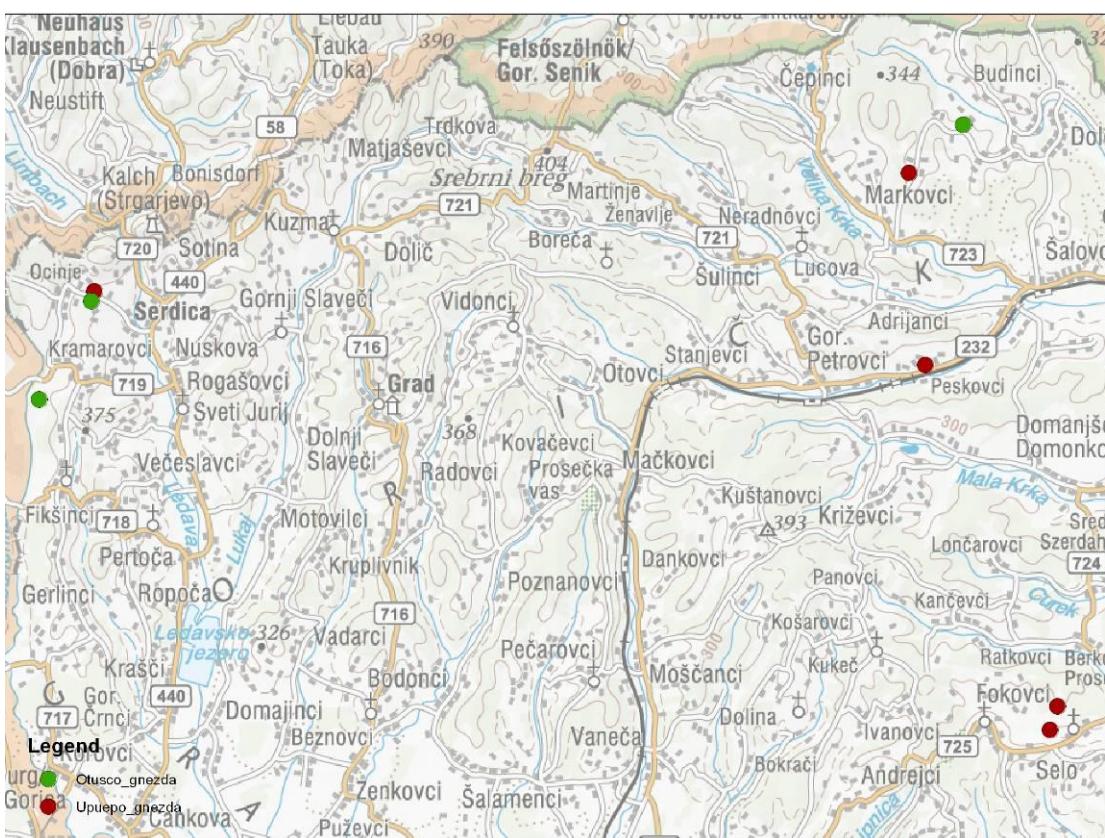
Slika 1: Z barvnimi obročki označeni mladiči smrdokavre v gnezdilnici v Selu (foto: Doris Letina).

Slika 2: S treh strani zamreženo gnezdilno drevo smrdokavre med lovom gnezdečega para, 20.5.2012, Markovci na Goričkem (foto: Katarina Denac).

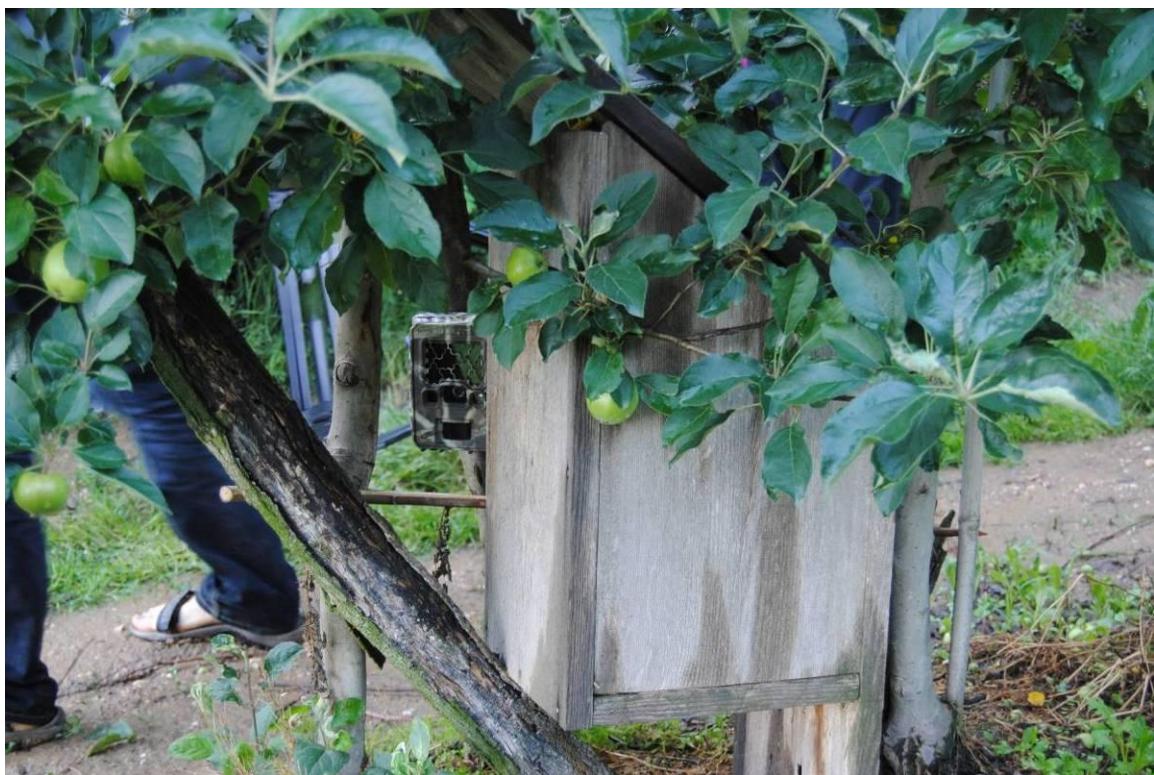
Slika 3: Z nalepljenim VHF oddajnikom opremljeni samec smrdokavre, 20.5.2012, Markovci na Goričkem (foto: Mitja Denac).

Slika 4: Najdena gnezda smrdokavre (rdeče pike) in velikega skovika (zelene pike) na Goričkem v letu 2012.

Slika 5: Gnezdilno drevo (jablana) smrdokavre v Serdici (foto: Primož Kmecl).

Slika 6: Gnezdilnica v Selu, ki jo je v letu 2012 zasedla smrdokavra (foto: Mojca Podletnik).

Slika 7: Visokoresolucijska kamera za ugotavljanje prehrane na gnezdu smrdokavre v Peskovcih (foto: Mojca Podletnik).

Slika 8: Smrdokavra s struno v kljunu, Selo (posnetek kamere).

Slika 9: Smrdokavra z bramorjem v kljunu, Serdica (posnetek kamere).

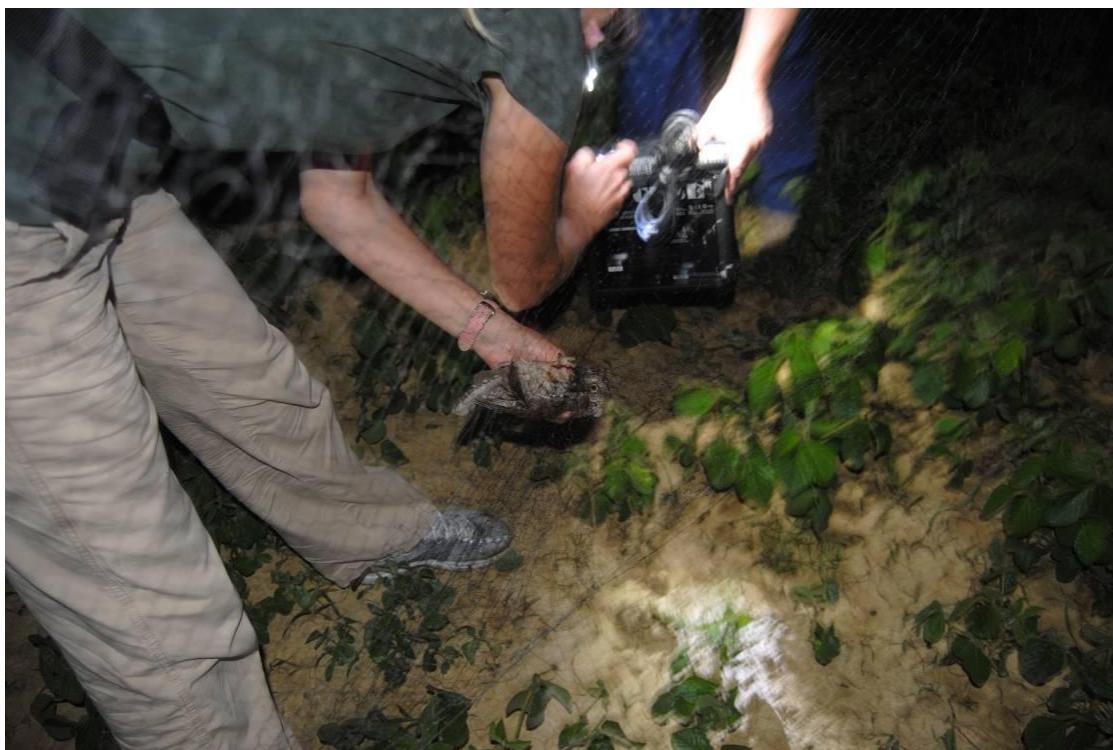
Slika 10: Smrdokavra s kobilico v kljunu, Peskovci (posnetek kamere).

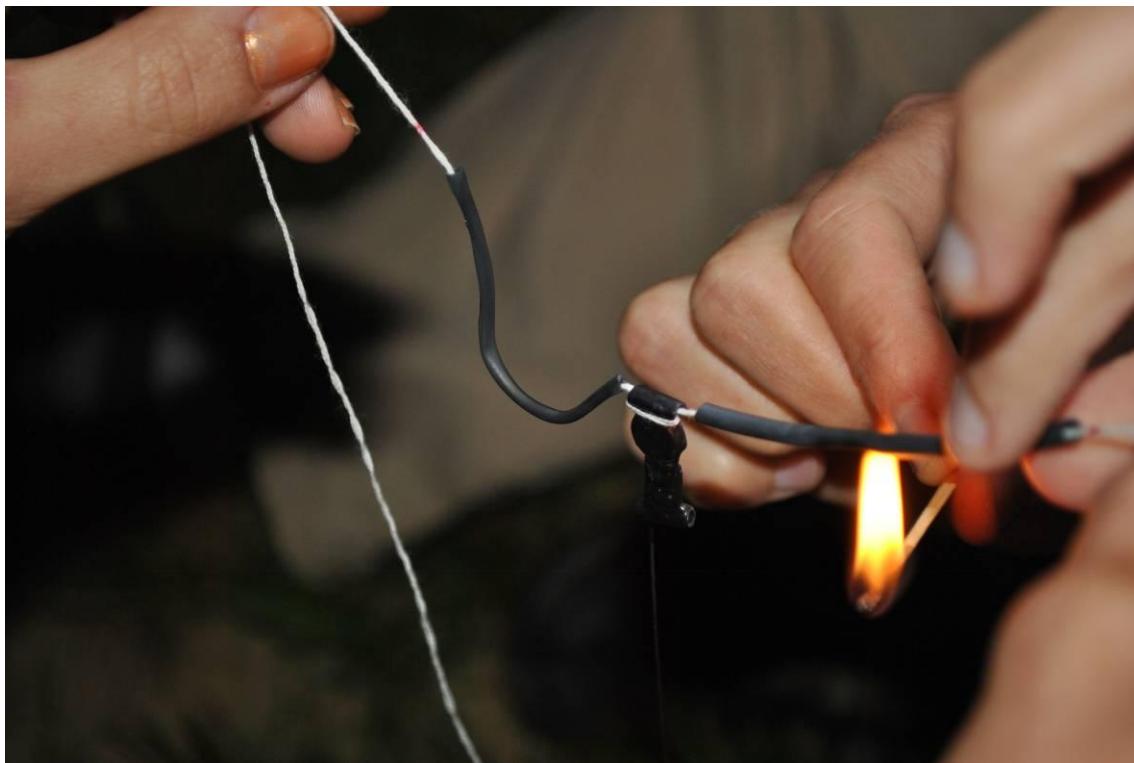
Slika 11: Štirje mladiči velikega skovika, Serdica, 28.6.2012 (foto: Barbara Robnik).

Slika 12: Nameščena mreža za lov ptic v Serdici - za lov velikega skovika (foto: Barbara Robnik).

Slika 13: V mrežo za lov ptic ulovljen samec velikega skovika, Kramarovci, 18.6.2012 (foto: Mojca Podletnik).

Slika 14: Oblikovanje naramnic za namestitev VHF oddajnika. Material naramnic: hefta, obdana z elektro požirko, ki se skrči na toploti (foto: Barbara Robnik).

Slika 15: Nameščanje nahrbtnika z VHF oddajnikom na velikega skovika (foto: Barbara Robnik).

Slika 16: Zategovanje naramnic za VHF oddajnik (foto: Barbara Robnik).

Slika 17: Učvrstitev vozla na nahrbtniku z lepilom (cianokol) (foto: Barbara Robnik).

Slika 18: Samec velikega skovika z nameščenim VHF oddajnikom – nahrbtnik, Serdica, 19.6.2012 (foto: Barbara Robnik).

Slika 19: Samec velikega skovika z nalepljenim VHF oddajnikom (vidna je le antena), Kramarovci, 18.6.2012 (foto: Mojca Podletnik).

Slika 20: Stara hruška z duplom velikega skovika v Budincih (foto: Mojca Podletnik).

Slika 21: Dva mladiča velikega skovika v duplu hruške v Budincih (foto: Mojca Podletnik).

Slika 22: Gnezdlница za zlatovranko, v kateri je leta 2012 gnezril veliki skovik, Kramarovci (foto: Katarina Denac).

Slika 23: Veliki skovik na gnezdu v Serdici (posnetek kamere).

Slika 24: Samec velikega skovika predaja plen (mali sesalec) samici, Kramarovci (posnetek kamere).

Slika 25: Veliki skovik s plenom za mladiče (kobilica), Kramarovci (posnetek kamere).

Slika 26: Samica velikega skovika na svojem duplu v Budincih. Viden je aluminijast obroček na levi nogi ter antena, ki s hrbta sega proti koncu repa (posnetek kamere).

Slika 27: Veliki skovik s plenom (kobilica zelenka *Tettigonia* sp.) na duplu v Budincih (posnetek kamere).

Naložba v vašo prihodnost
Operacijo delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO**